

BẢN TIN DỰ BÁO THÁNG

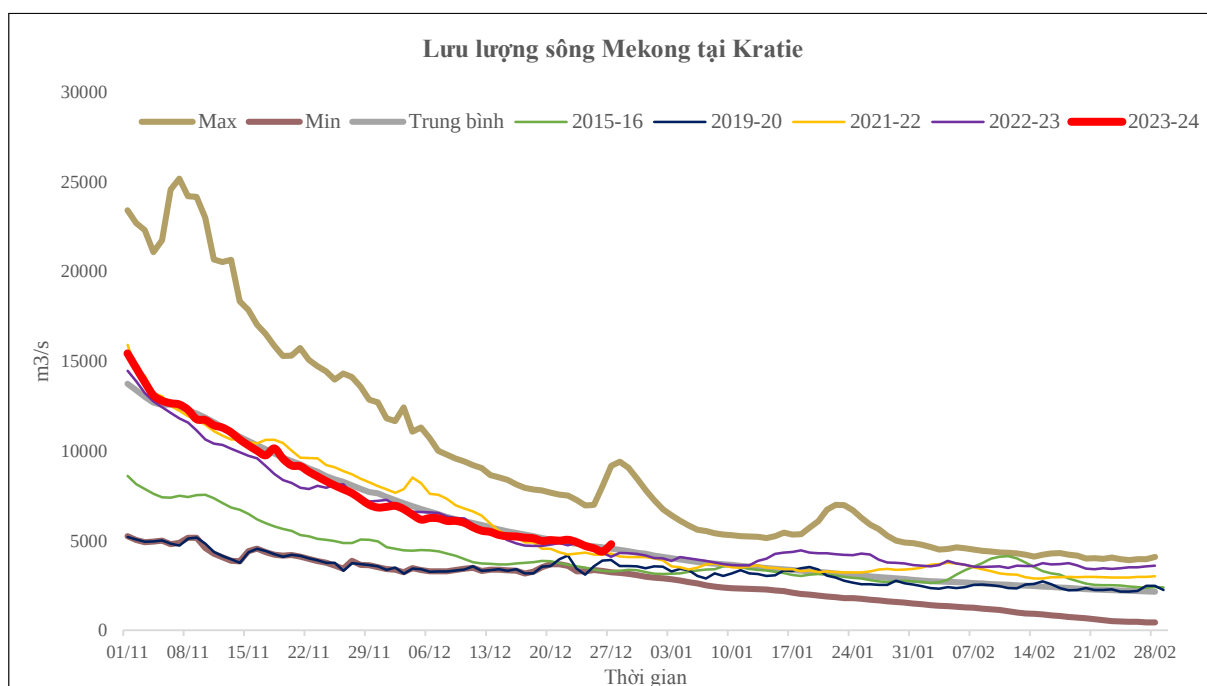
DỰ BÁO NGUỒN NƯỚC VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG PHỤC VỤ CHỈ ĐẠO SẢN XUẤT VÀ ĐIỀU HÀNH CẤP NƯỚC MÙA KIẾT NĂM 2024

(Tháng từ 01/01 đến 31/01/2024)

1. DIỄN BIẾN NGUỒN NƯỚC SÔNG MÊ CÔNG VÀ SẢN XUẤT TRONG THÁNG

1.1. Nguồn nước thượng lưu

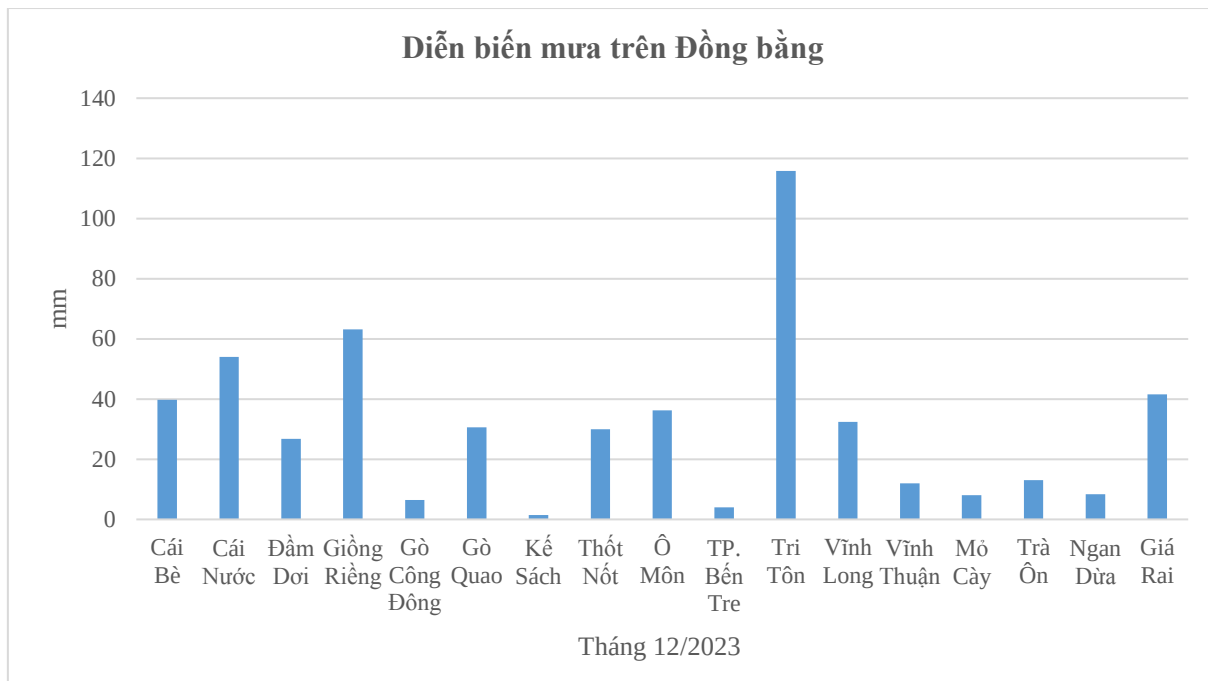
Diễn biến nguồn nước trung bình thượng nguồn Đồng bằng sông Cửu Long trong tháng 12/2023 tại trạm Kratie khoảng 5.558 m³/s. So với cùng kỳ, cao hơn 185 m³/s so với năm 2022 (5.373 m³/s) và thấp hơn 141 m³/s so với năm 2021 (5.699 m³/s).

Hình 1. Diễn biến lưu lượng tại Kratie đến tháng 12 năm 2023 và một số năm cùng kỳ

1.2. Diễn biến mưa trên đồng bằng

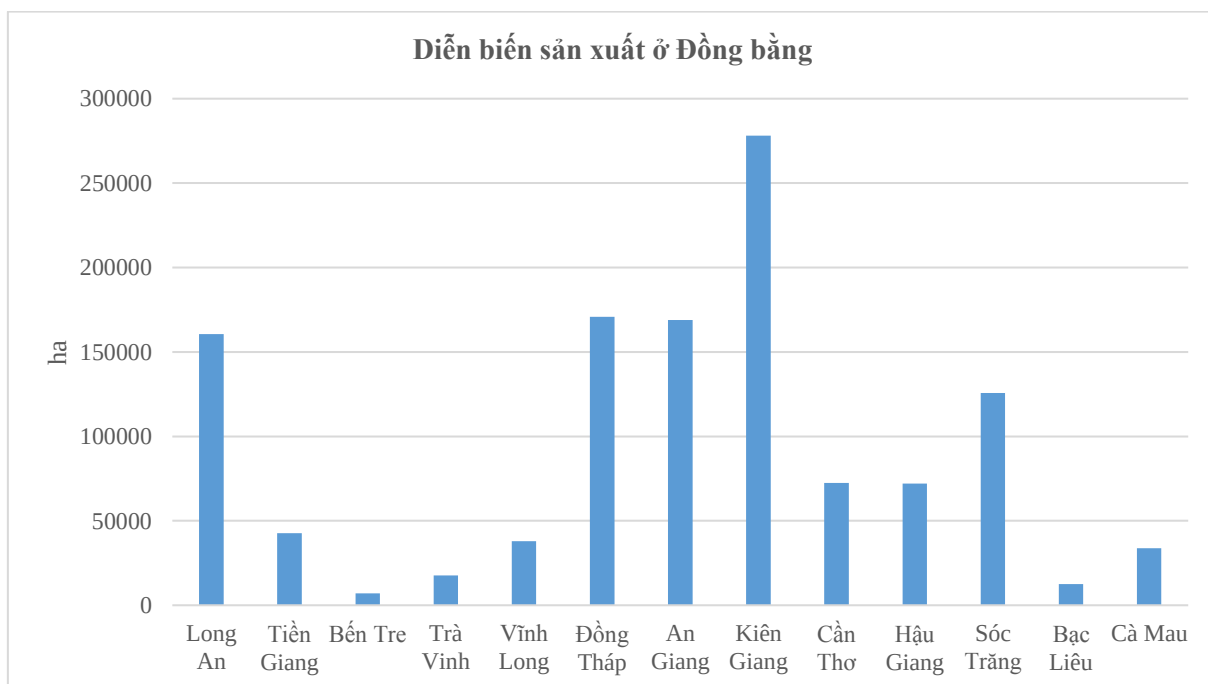
Diễn biến mưa trên đồng bằng được thống kê ở Hình 2. Tổng lượng mưa trung bình tháng ở Đồng bằng trong tháng 12/2023 khoảng 31 mm.

Hình 2: Diễn biến mưa trên đồng bằng sông Cửu Long trong tháng 12/2023

1.3. Tình hình sản xuất trên đồng bằng

Theo số liệu điều tra của Cục Trồng trọt, tính đến ngày 21/12/2023, toàn vùng đồng bằng sông Cửu Long đã xuống giống được 1.200.515 ha. Chi tiết như Hình 3.

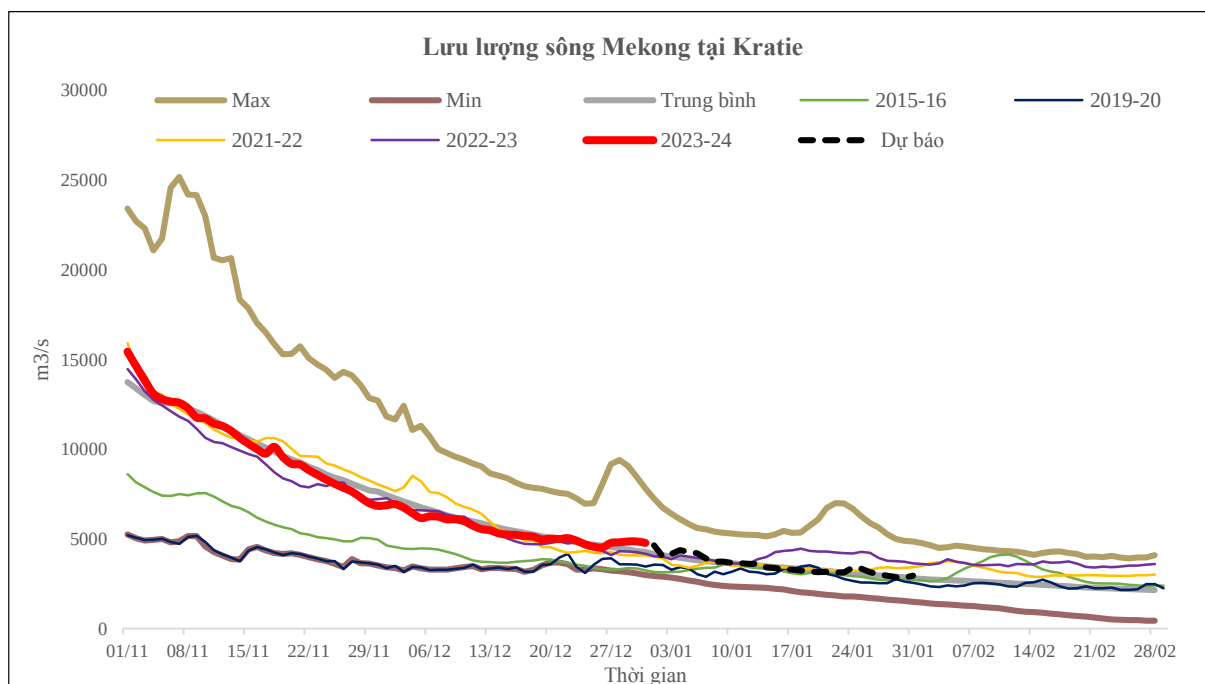
Hình 3: Diện tích xuống giống vụ Đông – Xuân (2023 – 2024) ở các tỉnh ĐBSCL

2. DỰ BÁO NGUỒN NƯỚC VÀ KẾ HOẠCH SỬ DỤNG NƯỚC THÁNG TIẾP THEO

2.1. Dự báo nguồn nước thượng lưu về đồng bằng

Dự báo nguồn nước về ĐBSCL, lưu lượng bình quân tại trạm Kratie trong tháng tiếp theo (từ ngày 01/1 đến 31/1/2024) vào khoảng 3.500 m³/s. Giảm khoảng 36% so

với tháng 12/2023 này và thấp hơn khoảng 512 m³/s so với lưu lượng bình quân cùng kỳ năm 2023 (4.012 m³/s).

Hình 4: Dự báo diễn biến lưu lượng tháng tiếp theo tại trạm Kratie

Các hồ chứa trên lưu vực sông Mê Công thuộc Trung Quốc có dung tích điều tiết còn 15,5 tỷ m³, tương đương với 65,2% tổng dung tích hữu ích. Các hồ chứa trên toàn lưu vực Mê Công còn 69,0% tổng dung tích hữu ích, tương đương với tổng dung tích nước có thể điều tiết cho mùa kiệt năm 2023 vào khoảng 45,2 tỷ m³.

Khả năng nguồn nước về các tiểu vùng và xâm nhập mặn ĐBSCL:

- Vùng thượng ĐBSCL: bao gồm phần đất tỉnh An Giang, Đồng Tháp, thượng nguồn Long An, Kiên Giang và TP. Cần Thơ nguồn nước đảm bảo.
- Vùng giữa ĐBSCL: bao gồm phần đất thuộc TP. Cần Thơ, tỉnh Tiền Giang, Long An, Kiên Giang, Hậu Giang, Đồng Tháp, tỉnh Vĩnh Long và vùng được kiểm soát mặn ở Bạc Liêu, Sóc Trăng, Trà Vinh, Bến Tre. Tháng 1 ranh mặn 4g/l ảnh hưởng sâu nhất trên các cửa sông khoảng 30-45m km.
- Vùng ven biển ĐBSCL: bao gồm ven biển các tỉnh ven biển ĐBSCL (Long An, Bến Tre, Trà Vinh, Sóc Trăng, Bạc Liêu, Cà Mau và tỉnh Kiên Giang). Ranh mặn tháng 1 ở ranh giới sâu 30-45 km, nguồn nước hiện còn đảm bảo. Các địa phương cần tranh thủ tích ngọt đảm bảo sản xuất các tháng mùa khô, tăng cường giám sát mặn và cập nhật các bản tin dự báo thường xuyên.

2.2. Dự báo dòng chảy trên Đồng bằng

Các hồ chứa trên lưu vực sông Mê Công thuộc Trung Quốc có dung tích điều tiết còn 15,5 tỷ m³, tương đương với 65,2% tổng dung tích hữu ích. Các hồ chứa trên toàn lưu vực Mê Công còn 69,0% tổng dung tích hữu ích, tương đương với tổng dung tích nước có thể điều tiết cho mùa kiệt năm 2023 vào khoảng 45,2 tỷ m³.

Dự báo dòng chảy bình quân về ĐBSCL, lưu lượng bình quân Tháng 01/2024 ở mức tương đương và có nguy cơ thấp trung bình nhiều năm do El nino, xâm nhập mặn có thể xuất hiện sớm ảnh hưởng đến sản xuất. Từ tháng 1/2024 trở đi, dòng chảy về Đồng bằng phụ thuộc khá lớn vào vận hành thủy điện ở thượng nguồn, có thể xảy ra các vận hành bất thường.

2.3. Kế hoạch sử dụng nước

Từ kết quả đánh giá diễn biến nguồn nước thượng lưu, hiện trạng mưa trên đồng bằng và tình hình sản xuất nông nghiệp ĐBSCL trong tháng từ ngày 01/12 đến ngày 31/12/2023;

Trên cơ sở dự báo nguồn nước thượng lưu về ĐBSCL tháng từ ngày 01/01 đến ngày 31/01/2024;

Dưới đây là kiến nghị kế hoạch sử dụng nước cho các địa phương ĐBSCL:

- Vùng thượng ĐBSCL: nguồn nước đủ, khó khăn chủ yếu ở vùng núi cao Tịnh Biên, Tri Tôn.
- Vùng giữa ĐBSCL: nguồn nước cơ bản đảm bảo, vận hành hợp lý các công trình kiểm soát mặn và tích nước, khi lấy ngọt hoặc tưới cho cây trồng cần kiểm tra chặt chẽ độ mặn, nhất là đối với cây ăn quả.
- Vùng ven biển ĐBSCL: xâm nhập mặn bất thường có thể làm ảnh hưởng đến nguồn nước và sản xuất ở các hệ thống thủy lợi ven biển như Gò Công, Bắc Bến Tre, vùng ven biển Trà Vinh và hệ thống Long Phú-Tiếp Nhật. Do vậy, cần chuẩn bị các phương án ứng phó và tích trữ nước hợp lý khi nguồn nước chưa bị ảnh hưởng mặn, đặc biệt là tại các vùng ăn Trái thuộc huyện Châu Thành, Chợ Lách, Mỏ Cày Bắc – Nam thuộc tỉnh Bến Tre; huyện Kế Sách - tỉnh Sóc Trăng.

Đáng chú ý, tích nước ở các bậc thang thủy điện phía thượng nguồn thuộc Trung Quốc năm 2023 được xem là có bất thường, *hồ Nuozhadu ở phía dưới chuỗi bậc thang thủy điện Trung quốc mới tích dưới 50% dung tích hữu ích*. Vì vậy, có thể xảy ra vận hành tích nước ở hồ này làm mất đi nguồn nước điều tiết xuống hạ lưu từ khu vực thượng nguồn vào một số thời điểm, chính vì vậy các địa phương cần tiếp tục theo dõi nguồn nước, chủ động các giải pháp ứng phó khi cần để đảm bảo ổn định sản xuất.

3. KẾT LUẬN - KIẾN NGHỊ

Tác động của phát triển thủy điện trên lưu vực sông Mê Công đã và đang làm thay đổi rất lớn đến nguồn nước mùa kiệt, có những bất lợi do thay đổi dòng chảy trái qui luật, mặn đến sớm, tuy nhiên xu thế dòng chảy bình quân mùa kiệt tăng. Các địa phương cần khai thác các lợi thế tăng dòng chảy để xây dựng kế hoạch sản xuất nông nghiệp và phát triển kinh tế phù hợp điều kiện nguồn nước hiện nay, kết hợp với theo dõi bản tin dự báo nguồn nước để chủ động các giải pháp ứng phó với các thay đổi bất lợi (nếu có).

Dự báo nguồn nước về ĐBSCL mùa khô 2023-2024 thuộc nhóm năm ít nước, xâm nhập mặn đến sớm và sâu hơn trung bình nhiều năm. Mặn cao nhất ở tháng 2 và 3 với

ranh giới mặn 4 g/l từ 50-65 km từ cửa sông. Tích nước bất thường có thể làm mặn vào sâu 55-70 km, các địa phương chủ động các giải pháp thích ứng với hạn hán và xâm nhập mặn trong năm ở điều kiện như dự báo.

Dựa trên kết quả tính toán thống kê dự báo nguồn nước về ĐBSCL, các địa phương cần thực hiện các nội dung sau để chủ động trong sản xuất:

- Cập nhật thường xuyên tình hình khí tượng thủy văn, diễn biến mưa và theo dõi dự báo dòng chảy, nguồn nước thượng lưu về đồng bằng để có kế hoạch chủ động sản xuất tốt nhất vụ Đông Xuân;
- Có phương án bố trí xuống giống vụ Đông Xuân phù hợp ở những khu vực còn lại.

Chi tiết diễn biến và dự báo nguồn nước đề nghị các địa phương tiếp tục theo dõi, cập nhật trong các bản tin tiếp theo./.

VIỆN KHOA HỌC THỦY LỢI MIỀN NAM

Ghi chú :

Bản tin sẽ tiếp tục được cập nhật theo từng tuần. Để phục vụ kịp thời cho sản xuất chủ động điều hành cấp và tích trữ nước nhằm giảm thiểu thiệt hại có thể, kính đề nghị địa phương, các đơn vị sử dụng nếu có ý kiến, đề nghị phản hồi lại Tổng cục Thủy lợi và Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam theo địa chỉ email: vkhtlmn@gmail.com để cập nhật trong các bản tin tiếp theo.